

5. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) při povolování OZE

Posuzování vlivů některých záměrů na životní prostředí upravuje zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Záměry OZE buď posuzování vlivů na životní prostředí nepodléhají (například fotovoltaické elektrárny), nebo spadají do tzv. kategorie II. U těchto záměrů zpravidla musí proběhnout alespoň zjišťovací řízení, v jehož závěru příslušný orgán (většinou krajský úřad) stanoví, zda záměr vyžaduje další posuzování nebo ne. Pokud záměr větrné elektrárny, zařízení na zpracování biomasy nebo malé vodní elektrárny nedosahuje ani limitních hodnot pro záměry v kategorii II, nemusí být předmětem posuzování vlivů na životní prostředí. Měly by však být předmětem alespoň zjednodušeného zjišťovacího řízení pro podlimitní záměry podle § 6 odst. 2 a 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Jak u tzv. podlimitních záměrů, tak u záměrů, které vůbec nepodléhají posouzení, protože nejsou obsaženy v příloze 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (fotovoltaické elektrárny), může být posouzení vyvoláno stanoviskem orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, kterým není vyloučen významný vliv záměru na území v soustavě Natura 2000 (srov. § 4 odst. 1 písm. e) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí).

Zjišťovací řízení se zahajuje na podkladě oznámení záměru podle § 6 odst. 1 ve spojení s § 7 odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb. V oznámení musí žadatel uvést základní údaje o sobě i o záměru. Nesmí chybět data o kapacitě záměru, stručný popis technologie nebo úvahy nad možnostmi kumulace vlivů s jinými záměry. Zjišťovací řízení slouží k tomu, aby příslušný úřad (MŽP nebo krajský úřad) mohl kvalifikovaně rozhodnout, zda záměr bude či nebude posuzován celým procesem EIA. Pokud je podle závěru zjišťovacího řízení nutné další posuzování, stanoví v něm úřad oblasti, na které je třeba se zaměřit při zpracování dokumentace o vlivech záměru na životní prostředí (dále jen „dokumentace EIA“). V opačném případě závěr obsahuje přímo podmínky směřující k ochraně životního prostředí, jež musí být zohledněny v navazujících řízeních o povolení záměru (tj. musí být do navazujících povolení zapracovány nebo vysvětleno, proč k tomu nemohlo dojít).

Závěr zjišťovacího řízení, stejně jako oznámení záměru je příslušný úřad povinen zaslat všem ke zveřejnění a vyjádření dotčeným územním samosprávným celkům (kraj a

obce) a dotčeným správním úřadům. Kraj a obce tyto dokumenty povinně zveřejní na svých úředních deskách. Povinné je rovněž zveřejnění na internetu.

V případě, že bude ve zjišťovacím řízení stanoveno, že záměr podléhá dalšímu posuzování, musí investor nechat zpracovat dokumentaci. Po předložení dokumentace obsahující všechny náležitosti podle přílohy 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ji musí příslušný úřad do 10 pracovních dnů rozeslat dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným správním úřadům ke zveřejnění (způsobem výše uvedeným) a vyjádření. Každý má právo do 30 dnů od zveřejnění dokumentaci připomínkovat.

Pokud by se jednalo o záměr, který by mohl mít vliv na životní prostředí i v jiném (sousedním) státě než v České republice, je dále nutno zohlednit ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky neboli o mezistátním posuzování (§ 11–§ 14). Mohlo by jít například o záměr umístit v blízkosti hranic park větrných elektráren, který by mohl výrazně ovlivnit krajinný ráz okolí, a dotknout se tak i území sousedního státu, nebo o záměr výstavby bioplynové stanice, která by mohla obyvatele sousedního státu obtěžovat zápachem. V takovém případě je orgánem příslušným k vedení procesu EIA vždy MŽP, které musí příslušným orgánům dotčeného státu zaslat oznámení spolu s údaji o dalším průběhu posuzování vlivů a informacemi o navazujících rozhodnutích. Pokud dotčený stát ve svém vyjádření k oznámení požádá o další účast v mezistátním posuzování, vyžádá si MŽP od dotčeného státu údaje o stavu životního prostředí na jeho dotčeném území a zašle tyto údaje do 5 pracovních dnů ode dne jejich obdržení oznamovateli k využití při zpracování dokumentace, která se v takovém případě mezistátního posuzování vypracovává vždy. Všech dalších fází posuzování vlivů má pak možnost účastnit se jak dotčený stát prostřednictvím svých příslušných orgánů, tak jeho veřejnost.

Po shromáždění všech vyjádření a připomínek k dokumentaci zajistí úřad zpracování posudku. Zpracovatel posudku má na jeho vypracování zpravidla 60 dnů. Lhůtu lze o 30 dnů prodloužit. Důležitým zákonným zákazem je, že zpracovatel posudku nesmí měnit ani doplňovat dokumentaci. Posudkář v procesu vystupuje v pozici znalce, jeho úlohou je podat objektivní znalecký pohled na dokumentaci a k ní předložená vyjádření dotčených orgánů spolu s připomínkami veřejnosti. A na základě toho posudkář doporučí příslušnému úřadu (MŽP

nebo KÚ), zda lze k záměru vydat souhlasné nebo je nutné vydat nesouhlasné stanovisko EIA.

Posudek se opět zveřejňuje, rozesílá k vyjádření způsobem uvedeným v popisu předešlých fází procesu EIA. Zároveň je nutné, aby příslušný orgán zorganizoval veřejné projednání posudku a dokumentace, a to ve lhůtě do 5 dnů od uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Zákon zná z této povinnosti výjimku v případě, že příslušný orgán neobdržel žádné odůvodněné nesouhlasné vyjádření k dokumentaci.

Na základě dokumentace, příp. oznámení, posudku, příp. veřejného projednání a vyjádření dotčených územních samosprávných celků, dotčených správních úřadů a veřejnosti vydá příslušný úřad stanovisko k posuzování vlivů provedení záměru na životní prostředí (tzv. stanovisko EIA). Stanovisko je odborným podkladem pro navazující povolovací rozhodnutí o záměru, není však pro orgány rozhodující o povolení záměru závazné. Souhlasné stanovisko však obsahuje podmínky směřující k ochraně životního prostředí, které musí být do rozhodnutí o povolení záměru buď převzaty, nebo musí příslušný orgán jejich neakceptování odůvodnit.

Stanovisko EIA není samostatně soudně přezkoumatelné v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (viz § 65 a násl. s. ř. s.). Podléhá ovšem přezkumu v rámci žaloby proti navazujícímu správnímu rozhodnutí.

POSUZOVÁNÍ VLIVU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (EIA)

